

Stopp för Örebro utveckling - start för systemskifte.

- 100 dagar med högerkoalitionen i Örebro

*En rapport från socialdemokraterna och vänsterpartiet i Örebro kommun,
presenterad 2007-04-10, då moderaterna, folkpartiet, kristdemokraterna,
centerpartiet och miljöpartiet styr Örebro i exakt hundra dagar.*

Innehållsförteckning

FÖRORD.....	3
1. BAKGRUND – VALET 2006.....	4
2. HUNDRA DAGAR MED HÖGERKOALITIONEN.....	4
3. STOPP FÖR ÖREBROS UTVECKLING.....	5
3.1 En sämre förskola.....	5
3.2 Stagnation inom utveckling av modersmålsstöd i förskolan.....	5
3.3 En godtycklig fördelning av pengar till skolan.....	6
3.4 Slopad rätt till heltider.....	6
3.5 En arbetsmarknadspolitik som sviker ungdomar.....	7
3.6 Stopp för truckstopp och logistikstaden.....	7
3.7 Handelsstaden och bortskrämt ICA.....	8
3.8 Avbruten satsning på Väster.....	8
3.9 Stopp för bussförbindelse in i Oxhagen.....	9
3.10 Stopp för bred samverkan – högerkoalitionen håller allt internt.....	9
3.11 Brist på besked omöjliggör viktiga investeringar.....	10
3.12 Fördyring, försening och hemlighetsmakeri i spelet bakom friidrottshallen.....	10
4. START FÖR SYSTEMSKIFTE.....	11
4.1 Fritt fram för kommunala elitiskolor.....	11
4.2 Medborgare blir konsumenter.....	11
4.3 Blandat boende ersätts av betoning på bostadsrätter.....	12
4.4 Stora privata vårdbolag går före personalinflytande och öppenhet.....	12
5. BREDA LÖSNINGAR FÖR ÖREBROS BÄSTA!.....	13
ETT URVAL AV DE FÖRSLAG SOM SOCIALDEMOKRATERNA OCH VÄNSTERPARTIET PRESENTERAT EFTER VALET I SEPTEMBER 2006:.....	14

Förord

Denna rapport visar en rad förslag och frågor som stoppats av den nya majoriteten. Men vi visar också en rad förslag som visar hur högerkoalitionen börjat genomföra ett systemskifte i Örebro.

Vid sidan av stopplistor och systemskiftes-förslag kvarstår frågorna om den nya ledningens verkliga förmåga – och ambition – att leda kommunen. En kommunledning bör peka ut färdriktningen och se till att denna riktning följs. När det gäller förslag som leder till ett systemskifte anar vi förvisso vilken riktning som valts – men kommunledningen har inte förklarat denna färdriktning offentligt. Det verkar fortfarande, efter 100 dagar, som om den nya kommunledningen mest ägnar sig åt löst tyckande. Låt oss peka på tre exempel.

1. När den nya högerkoalitionen presenterade sitt program för mandatperioden var ett löfte tydligare än andra: Svartån skulle vara badbar 2008. Om kommunledningen lyckas åstadkomma detta är de värda beröm, enligt experterna är detta nämligen omöjligt. Och det svåra (omöjliga?) i projektet var möjligen också skälet till att kommunledningen bara några månader senare ändrade sig, nu ska Svartån vara badbar 2010. Högerkoalitionens löften är uppenbarligen skrivna i vatten...
2. Längre har det pratats om behovet av en upprustning av anläggningarna ishallen och av isstadion på Eyra-området. Många olika förslag har förts fram och under föregående kommunledning sattes arbetet igång med att försöka hitta en samlande lösning, accepterad av alla parter. Den nya kommunledningen har dock inte varit lika målmedveten. Först kritiserade kommunstyrelsens ordförande, Staffan Werme (fp), socialdemokraterna för att lova en multiarena (vilket i och för sig inte gjorts) och sa att det var omöjligt att finansiera ett så stort projekt. Därefter återfanns ”multiarenan” på den uppmärksammade ”stopplistan” på samhällsbyggnadsområdet. Sedan lovade kommunstyrelsens ordförande, Staffan Werme (fp), att bygget av multiarenan skulle börjas under 2008. Och strax därefter påstod det kristdemokratiska kommunalrådet Lennart Bondesson att hela frågan skulle bli föremål för en folkomröstning. Vilket av alla dessa besked som gäller är svårt att säga.
3. Före, och efter, valet deklarerade högerpartierna att det satsats för lite på förebyggande arbete i kommunens sociala verksamheter. Kommunrådet Rasmus Persson (c) har lovat mer förebyggande arbete. När högerkoalitionen ska spara pengar inom programområde Social Velfärd (som är Rasmus Perssons ansvarsområde) är det dock just förebyggande verksamhet som först tas bort och naggas i kanten. Vilken inriktning som gäller är omöjligt att fastslå.

Det finns gott om exempel på att den nya kommunledningen inte leder kommunen, men dessa tre är uppenbara exempel. Den nya kommunledningen har *åsikter* om allt från parkeringsproblem vid Behrn Arena (förslag på lösningar presenteras dock inte) till storleken på pensionsavsättningarna i kommunen (ökade avsättningar föreslås dock inte). Vi har också åsikter, men ägnar hellre vår tid och kraft åt att formulera förslag som faktiskt kan förbättra Örebro. Våra förslag har hittills blivit avvisade eller väntar på behandling i Kommunfullmäktige.

För socialdemokraterna och vänsterpartiet i Örebro kommun

Lena Baastad
kommunalråd (s)

Jonas Karlsson
kommunalråd (s)

Carina Dahl
kommunalråd (s)

Murad Artin
kommunalråd (v)

1. Bakgrund – valet 2006

I valet i september 2006 röstade väljarna i Örebro fram ett fortsatt rödgrönt styre i Örebro: socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet fick tillsammans en majoritet av rösterna och det är rimligt att tro att miljöpartiets väljare trodde att partiet skulle fortsätta samarbetet med vänsterpartiet och socialdemokraterna. Undersökningar (såväl på riksplånet som lokala Örebroundersökningar) visar att miljöpartiets väljare i huvudsak sympatiserar med vänstersidan i politiken.

Det är väl känt att så inte blev fallet och socialdemokraterna och vänsterpartiet kommer nu fram till 2010 bedriva en intensiv, men konstruktiv, oppositionspolitik. Vi har ambitionen att, senast efter valet 2010, ta över ledningen i Örebro kommun och under tiden i opposition kommer vi att formulera förslag och initiativ som går att genomföra direkt, eller efter nästa val. Längst bak i denna rapport finns ett antal av de förslag som vi redan presenterat.

2. Hundra dagar med högerkoalitionen

Tisdagen den 10 april har det gått hundra dagar sedan fempartikoalitionen tog över ledningen i Örebro kommun. Fempartikoalitionen består av moderaterna, folkpartiet, kristdemokraterna, centerpartiet och miljöpartiet och domineras av högerpolitik, så även om de fem partierna hellre använder det mer neutrala namnet "Koalition Örebro" så kallar vi den nuvarande majoriteten för högerkoalitionen. Miljöpartiet må tycka att detta är felaktigt, men under de hundra dagar som gått har det blivit alltmer tydligt att koalitionen politik går ut på två saker: att sätta stopp för en rad projekt som är viktiga för Örebros utveckling och att starta det systemskifte som åtminstone moderaterna och folkpartiet varit tydliga med före valet.

Socialdemokraterna och vänsterpartiet har hela tiden kritiserat högerkoalitionen för att den sätter stopp för många av de projekt som tidigare drivits i brett samförstånd. Många av dessa projekt är viktiga för att Örebro ska fortsätta växa, för att fler örebroare ska få jobb och för att vi ska få mer resurser att använda till viktig kommunal verksamhet.

Under de senaste veckorna har det blivit uppenbart att det inte bara är stopp-politik som gäller. Den nya majoriteten har även bestämt sig för att starta systemskiftet på lokalplanet i Örebro, precis som den borgerliga alliansen gjort i rikspolitiken. Steg för steg presenteras förslag som på lång sikt, och i många fall nästan oåterkalleligt, förändrar den välfärdspolitik som har ett så brett stöd hos allmänheten. Många av förslagen smygs fram, ytterst få lanseras tydligt. Skälet till detta är förmodligen enkelt: kommunledningen inser säkerligen att detta inte var vad örebroarna röstade på.

3. Stopp för Örebro utveckling

I de frågor som är viktigast för örebroarna sätter den nya högerkoalitionen som styr Örebro kommun stopp. En del av sina löften har de redan svikit (exempelvis att Svartån ska vara badbar 2008) men det utmärkande draget under de första hundra dagarna är exemplen på där utvecklingen stoppats genom ”stopplistor”, förhållning, segdragna diskussioner i slutna rum eller helt enkelt genom att besked uteblir.

3.1 En sämre förskola

Förskolan är viktig för barnen, för föräldrarna och för ett jämställt arbetsliv. Därför har socialdemokraterna och vänsterpartiet under många år målmedvetet arbetat för en ökad tillgänglighet, god pedagogisk utveckling, minskade barngrupper och ökad personaltäthet.

Det föds många barn nu och det behövs både investeringar för att bygga nya förskolor och ökade resurser till att anställa mer personal. Därför avsatte vi 33,8 miljoner (cirka 50 procent mer) i vårt förslag till investeringsbudget 2007 för att bygga nya förskolor och vi avsatte 5 miljoner extra till personalförstärkningar i vårt budgetförslag.

Även under kommande år ser vi nämligen ett ökat tryck på förskolan, behovet är uppskattningsvis 1000 fler platser. Förvaltningen bedömer att det behövs minst 12 nya förskoleavdelningar under detta år och störst är behoven inom område Sydost där behovet är i snitt 5 nya avdelningar per år. Även inom område Nordost finns stora behov. Redan till hösten beräknas det vara fullt på alla förskoleavdelningar i skolområde Nordost och särskilt i Glanshammar. Andra exempel är att det redan nu skulle behöva göras förstudier för att klara byggnation av förskolor vid nya bostadsområden i Rynningeåsen och i Näsby.

Den nya kommunledningen minskar investeringsbudgeten, avsätter inte tillräckliga resurser och tar inte de beslut som krävs. Konsekvenserna av högerkoalitionens budget är att antingen så får barnfamiljerna själva ta ansvar för sin barnomsorg när kommunen inte gör det. Eller så fyller man på i befintliga barngrupper istället för att investera i nya förskolelokaler. Det betyder att de grupper som barnens vistas i på dagarna bara blir större och större. Samtidigt riskerar vi att få kö till förskolan och akut platsbrist på vissa håll.

Högerkoalitionen avsätter inte heller några extra medel till personalförstärkningar. Det innebär i praktiken att det blir mindre personal i förskolan. I valet så var det flera partier i den nya kommunledningen som lovade stora satsningar på förskolan. Tyvärr kan vi bara konstatera att den nya kommunledningen inte håller vad de lovat.

3.2 Stagnation inom utveckling av modersmålsstöd i förskolan

Språket har stor betydelse för barns kunskapsinhämtande. Aktuell forskning styrker i hög grad detta. Ett barns språk är grunden för dess fortsatta läs- och skrivutveckling. Under förra mandatperioden gjordes särskilda satsningar inom området språkutveckling.

Stöd ges i det dagliga arbetet i barnets vardagsmiljö och kan bland annat göras genom att tillvarata personalens språkkunskaper. Därför ville socialdemokraterna och vänsterpartiet avsätta 2 miljoner för att utveckla olika arbetssätt och metoder, dessutom vill vi öka andelen flerspråkig personal i förskolan.

Högerkoalitionen vill inte avsätta extra resurser till modersmålsstödet. Samtidigt tar man bort det kommungemensamma målet om att andelen anställda kvinnor och män med utländsk bakgrund eller annan minoritetstillhörighet årligen ska öka på alla nivåer i kommunen. Istället för att avsätta resurser och ta beslut som leder till en bättre verksamhet tillsätter man en utredning.

Med den nya kommunledningen riskerar utvecklingen av modersmålsstöd i förskolan att stagnera och ytterligare en generation barn får svårt att klara kunskapskraven i skolan.

3.3 En godtycklig fördelning av pengar till skolan

Samtliga partier i Örebro deltog i framtagandet av ett förslag till ny modell för att fördela resurser till grundskolan, både de kommunala och de fristående. Fördelningen ska syfta till att ge alla skolor förutsättningar att kunna bedriva bra undervisning. Alla partier var överens och förslaget var på väg fram till beslut.

Då säger ansvarigt kommunalråd att han inte vill genomföra den föreslagna modellen, eftersom den innebär mindre resurser till en skola som han värnar särskilt mycket. Vi vill se alternativ i skolutbudet i Örebro, men det måste ske på likvärdiga villkor. Vi kan inte skraddarsy en kommungemensam resursfördelningsmodell så att den passar en särskild skola. Vi måste skapa en modell som behandlar skolor likvärdigt, oavsett om de är kommunala eller privata.

Om en kommunal modell för fördelning av resurser ska anpassas för att ett särskilt företag ska klara sitt höga avkastningskrav till aktieägarna, så är det ett dramatiskt systemskifte vi bevittnar. Ett skifte som i praktiken innebär att kommunens fördelning av pengar till grundskolan är godtycklig.

3.4 Slopad rätt till heltider

Att vilja ha en lön som man kan leva på är en självklarhet för alla. Men vad spelar det för roll om lönen är bra om man ändå bara får 50 eller 70 procent av den? Många personer som är anställda i Örebro kommun arbetar idag deltid, fast de egentligen skulle vilja arbeta på heltid. Nästan uteslutande är det kvinnor inom vård- och omsorgssektorn som inte kommer upp i den anställningsgrad de skulle vilja ha.

Socialdemokraterna och vänsterpartiet vill att alla ska ha en rätt att arbeta på heltid om de vill göra det. Därför fattade vi, tillsammans med miljöpartiet, beslut om att införa en rätt till heltid i Örebro kommun. Deltid skulle fortfarande vara en möjlighet för dem som önskade gå ner i arbetstid.

Det var också ett beslut som gav resultat. Från 2005 till 2006 ökade andelen heltidsanställda med 5 procent och den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökade från 92 till 94 procent. Detta ledde till en bättre ekonomisk trygghet för dem som fick ökad sysselsättningsgrad, men också till en

bättre kommunal verksamhet. En personal som är trygg och som trivs med sitt jobb utför ett bättre arbete och eftersom kommunen, särskilt inom vård- och omsorg av äldre, har behov av utbildad personal är det orimligt att den duktiga personal kommunen har inte får chansen att arbeta så mycket som möjligt.

Nu har högerkoalitionen tagit bort rätten till heltid, trots stora protester från fackförbunden, med motiveringen att rätten till heltid kostade för mycket pengar. Det är ett konstigt argument. För det första är det underligt varför det just är dyrt att låta kvinnor arbeta heltid, när det uppenbarligen inte är det för männen. För det andra behöver det inte kosta mycket pengar, om man samtidigt kan spara in något på dyra vikariekostnader. För det tredje är en ökad andel heltider för duktig personal bra för att öka kvaliteten inom den kommunala verksamheten.

3.5 En arbetsmarknadspolitik som sviker ungdomar

När ungdomar blir arbetslösa kan det få förödande konsekvenser. Har man svårt att komma in på arbetsmarknaden i unga år kan det bryta ner självförtroendet, motivationen och ge mindre hopp om framtiden. Därför är det extra viktigt att stötta de ungdomar som har allra svårast att få jobb. Just nu är utvecklingen negativ: den öppna arbetslösheten och långtidsarbetslösheten bland unga är högre idag än för ett år sedan.

Den borgerliga regeringens politik går åt helt fel håll. Just nu genomförs en kraftig nedskärning av arbetsmarknadspolitiska åtgärder för unga. Vid årsskiftet avskaffade regeringen ungdomsgarantin, där den som är 20-24 år erbjuds praktik, kurser, utbildningsinslag och andra kompetenshöjande insatser. Det skedde också en fördjupad vägledning där hänsyn togs till den enskildes förutsättningar, intressen och arbetsmarknadens behov. I Örebro omfattades cirka 200 personer av ungdomsgarantin vid årsskiftet. Regeringen drar även in det kommunala stödet för fler sommarjobb. I Örebro innebär det att 200 färre ungdomar får en feriepraktikplats i sommar. Detta leder till att färre ungdomar får arbetslivserfarenhet, en möjlighet till försörjning under sommaren och en bra sysselsättning under sommaren.

Det enda sättet att hindra att unga i Örebro drabbas av regeringens politik vore att kompensera de uteblivna insatserna med kommunala satsningar. Socialdemokraterna och vänsterpartiet har också föreslagit sådana satsningar, men högerkoalitionen har minskat satsningarna på detta område, exempelvis har utvecklingsjobben försvunnit. Priset för detta får många örebroare betala, i synnerhet ungdomarna.

3.6 Stopp för truckstopp och logistikstaden

Örebro har under de senaste åren vuxit allt kraftigare som logistikstad. Tusentals örebroare jobbar inom logistiknäringen och ännu fler berörs av den indirekt. Idag är vi landets tredje bästa lokaliseringsplats enligt tidningen "Intelligent Logistik". En placering som beror på ett målmedvetet arbete med att förbättra förutsättningarna för logistikverksamhet i Örebro. Att utveckla logistiksektorn är viktig för att skapa fler jobb i Örebro men det bidrar samtidigt kortare resvägar och mindre koldioxidutsläpp.

Den nya högerkoalitionen stoppar Örebros utveckling som logistikstad genom att inte ge besked i viktiga frågor. Vi vet att Banverket, Göteborgs hamn och Tågfrakt är intresserade att sätta igång

ett utvecklingsprojekt för en ny och modern kombiterminal i Örebro. Men den nya majoriteten har trots att frågan beretts i Programnämnd Samhällsbyggnad flera gånger inte fört fram frågan till beslut. Genom att högerkoalitionen förhalar och undviker att fatta beslut så riskerar man att stoppa den möjlighet som vi har för att åstadkomma en bättre kombitrafik.

Frågan om Truckstop har diskuterats en längre tid. Genom att samla service till den tunga trafiken kan vi lyfta ut trafik ifrån centrum, minska miljöbelastningen på många platser där det idag finns problem både med trafik och dieseltanker som står utplacerade i våra industriområden. Vi får uppställningsplatser för farligt gods, säkerhetsparkeringar och parkeringsplatser som gör att vi minskar problemen och riskerna i hela Örebro. Projektet vore bra för Örebro oavsett om man ser till tillväxt- eller miljöintresse.

Under hela hösten har den borgerliga alliansen vägrat att ge besked i frågan om Truckstop. Ärendet var senast med på dagordningen för Örebroporten i februari men där blev resultatet bara ytterligare utredningar. Under kommunfullmäktigesammanträdet i mars 2007 svarade högermajoriteten att projektet visst skulle förverkligas. Men i mindre skala. På frågor om vem högerkoalitionen pratade och arbetade med fick örebroarna inga svar.

Ärendet är idag så försenat att det finns en uppenbar risk att högerkoalitionens förhalande stoppar hela projektet, då dieselföretagen och andra aktörer som vill etablera sig i Truckstop riskerar att dra sig ur projektet.

3.7 Handelsstaden och bortskrämt ICA

Örebro har ett bra läge för handel. Vi har ett fint centrum och ett expansivt Marieberg. Men vi är inte i topp attraktivitet för handel. Fler borde handla i vår stad. I frågor runt hur centrumets attraktivitet ska förbättras saknas besked, men mest problematisk blev situationen för ICA:

Det finns en brist på bra dagligvaruhandel på Öster. Idag reser många till väster och Willys för att handla. Det vore bättre både för miljön, transportererna och den enskilde medborgaren om det fanns mer handel på Öster.

Därför ville ICA etablera ett nytt ICA Maxi i Tybble. ICA och Örebro kommun arbetade tillsammans för en så bra lösning som möjligt. Planerna var långt gångna när högerkoalitionen efter valet klagade på att det var stopp för ICA Maxi i Tybble. I media nämnde till och med ICA vilka problem den ”nya” politiken för dagligvaruhandel betytt för dem.

3.8 Avbruten satsning på Väster

Idag sker en stor del av Örebros utveckling på Öster. På Väster har utvecklingen gått långsammare och det finns fler utmaningar i fråga om sämre folkhälsa, kommunikationer, arbete och utbildning. Örebro kommun har mycket medvetet prioriterat de västra stadsdelarna.

Högerkoalitionen har dock tvekat och stoppat förslag. Under förra mandatperioden var den borgerliga oppositionen mot särskilda satsningar på Väster. Den politiken förverkligar de nu som majoritet.

Den föreslagna aktivitets- och stadsdelsparken mellan Varberga och Oxhagen har lagts på is. Detta är en park som inte bara skulle välkomnas av boende i Varberga och Oxhagen, utan på hela väster. De flesta boende i Varberga och Oxhagen är positiva till en ny park.

Det föreslagna utomhusbadet i Hästhagen har högerkoalitionen satt stopp för med hänvisning till att Svartån ska bli badbar. I väntan på det får barnfamiljer ta sig till Öster för att kunna bada vid ett friluftsbad.

Dessutom är det tveksamt vilka krafttag högerkoalitionen är beredda för att skapa ett med blandat boende på väster. Idag finns det stora områden med hyresrätter där det skulle behövas fler bostadsrätter och villor. För en ökad attraktivitet på väster skulle kunna leda till fler barn och ett bättre underlag för service och trivsel.

3.9 Stopp för bussförbindelse in i Oxhagen

Oxhagen är ett område som idag saknar bussförbindelse. Området uppfattas av många som avskilt och isolerat. Dessutom är kommunikationerna på väster i Örebro dåliga i nord-sydlig riktning, alla kommunikationer går mot centrum eller via motorvägen.

Den förra majoriteten inledde ett brett arbete för hur Oxhagen skulle kunna utvecklas. En viktig del i det arbetet var att undersöka möjligheten till en nord-sydlig bussförbindelse via Varberga och Oxhagen. I förslaget till en ny plan för området fanns också idéer på hur det skulle kunna skapas arbetstillfällen genom företagsetableringar mellan Oxhagen och motorvägen. Dessutom fanns idéer att ändra användningen vid Tornfalksgatans parkeringsgarage för att i delar tillåta handel, kontor och industri, som inte är störande. De flesta i Oxhagen är positiva till bussgatan.

Högerkoalitionen har nu sagt nej till bussgatan och därmed till Oxhagens utvecklingsmöjligheter. Oxhagen behöver fler utvecklingsmöjligheter. Inte färre.

3.10 Stopp för bred samverkan – högerkoalitionen håller allt internt

Inför valet 2006 gick högerkoalitionen till val på ett nytt tydligt och demokratiskt ledarskap. De menade att den gamla majoriteten inte tagit det ansvaret. De menade att de nu var bättre förberedda än någonsin på maktskifte (som de kallade det). Oberoende om deras påståenden om föregående mandatperiod har de första 100 dagarna visat att deras påståenden och löften inte infriats.

Under de första 100 dagarna vid makten har dagordningarna i kommunen varit tomma. Istället för att bjuda in till breda lösningar och öppen diskussion har fler och fler frågor centerats till ett nyinrättat samordningskansli som finns i Rådhuset. Samordningskansliet består av politiker från högerkoalitionen. I samordningskansliet sker också beredningar av ärenden. Exempelvis sköter de budgetprocessen, på ett sätt som gör att varken tjänstemän eller opposition har någon större möjlighet att delta eller påverka.

Kompromissviljan har under de första dagarna varit nästan obefintlig. På flera punkter har koalitionen förslag till beslut varit huggna i sten och omöjliga att diskutera utifrån ett nytt perspektiv.

Högerkoalitionen sätter stopp för breda lösningar och blocköverskridande samarbete för örebroarnas bästa. Istället för att diskutera förslag i öppenhet och med insyn från örebroarna sköts allting i förhandlingar mellan de fem partierna i kommunledningen. Det är långt ifrån ett ”öppet och tydligt ledarskap”.

3.11 Brist på besked omöjliggör viktiga investeringar

För stora delar av den kommunala verksamheten finns fortfarande i april månad ingen budget för det innevarande årets investeringar. När snart en tredjedel av året har gått vet inte de ansvariga tjänstemännen vilka investeringar som kommer att genomföras, och de sena beskederna gör att flera viktiga satsningar skjuts upp eller omöjliggörs.

Delar av den kommunala verksamheten får muntliga besked om att de kommer att få pengar till investeringar och att de därför kan börja arbetet, men beslut är inte fattade vilket innebär att insyn och debatt om vilka satsningar som prioriterats omöjliggörs. Det har gått så långt att ledande företrädare för högerkoalitionen sagt att investeringarna ska genomföras eftersom besluten (i Kommunfullmäktige, Kommunstyrelse eller Programnämnd) bara är en ”formsak”.

För verksamheten är senfärdigheten ett stort problem. För demokratin och allmänhetens möjlighet till insyn innebär senfärdigheten och de uteblivna besluten ett grundskott.

3.12 Fördring, försening och hemlighetsmakeri i spelet bakom friidrottshallen

Örebro behöver en ny friidrottshall. Dagens lokaler på Örebro-mässan på Aspholmen uppfyller inte behoven och när citymässan blir klar ska kommunen sluta hyra lokalerna på Aspholmen. Därför planerades för en ny friidrottshall i Vivalla, byggd av ÖBO och hyrd av kommunen. Detta arbete har avbrutits och högerkoalitionen påstår att det ska byggas en friidrottshall. Någon annanstans.

Var, när och hur mycket det kommer att kosta är okänt eftersom arbetet sker i hemlighet. Fritids- och turistnämndens centerpartistiske ordförande påstår till (s) och (v) att utlysta möten ställs in på grund av sjukdom och sedan genomförs mötet i alla fall – men utan företrädare för (s) och (v)... Underlagen för diskussionerna är hemliga och det enda som presenteras är nedklottrade teckningar som påstås illustrera finansieringen av den nya hallen. Och under tiden rinner tiden iväg: antingen blir friidrotten utan träningslokaler eller så fastnar kommunen i en förlängning av hyreskontraktet på Aspholmen, med stora kostnader som följd.

4. Start för systemskifte

Men allting stoppas inte. När det gäller att påbörja ett systemskifte har partipolitiska stridsfrågor hastats fram. Förslagen har det gemensamt att de bara gynnar ett fåtal, att de är kontroversiella och att de skapar politisk konflikt. Tidigare har det bara varit folkpartiet och moderaterna som tydligt drivit dessa frågor och i samband med överenskommelsen som ledde till den nya femparti-majoriteten nämndes de inte. Gemensamt är också att de förts fram utan en öppen politisk debatt i exempelvis kommunfullmäktige.

4.1 Fritt fram för kommunala elitskolor

Vår gemensamma utgångspunkt är att skolan är till för alla barn med kunskapen i centrum. Profilskolor kan vara ett sätt att få fler barn och ungdomar att känna lust till skolan genom att stimulera ett intresse. Men kommunens grundskolor bör inte göra elitsatsningar på barn i unga åldrar. Vi vill se en skola som uppmuntrar barns lust att lära och utvecklas utifrån den nivå de befinner sig. Därför är vi motståndare till att inträdesprov ska ligga till grund vid urvalet till profiler i idrott och estetiska ämnen.

Högerkoalitionen har tagit beslut som innebär att det är upp till varje skolledare att själv bestämma vilka urvalskriterier som ska gälla om det är fler elever som söker till en skola än vad det finns plats för.

I praktiken innebär det ett systemskifte som innebär att vissa kommunala profilskolor kan införa inträdesprov som urvalskriterier för vilka barn som får plats där. Med inträdesprov får de barn och ungdomar som med stöd hemifrån redan utvecklat kunskap och intresse inom ett område förtur, framför de barn och ungdomar som inte tidigare haft möjlighet.

En sådan utveckling vänder vi oss emot eftersom vi vill se en skola som utvecklar barn- och ungdomars kunskap utifrån den nivå de befinner sig.

4.2 Medborgare blir konsumenter

Den nya majoriteten har antagit en ny modell för hur kommunen ska styras. Modellen innebär en ideologisk kursändring och ett systemskifte, där en av kommunens två styrande principer ska vara konkurrens genom upphandling.

Bakom beslutet ligger borgerliga partiers önskan att införa ett checksystem där var och en får en summa pengar att handla sin verksamhet för. Man ser på kommunal och skattefinansierad verksamhet som en stormarknad där invånarna i Örebro är passiva konsumenter.

Vi har en annan syn på kommun och invånare. Vi vill ha aktiva medborgare som är med och formar innehåll och riktning i kommunens utveckling. Vi vill att styrning tar sin utgångspunkt i dialog med brukare, medborgare och personal. Vi hävdar å det bestämdaste att medborgare är något mer än kunder som väljer mellan redan färdiga alternativ på en marknad.

4.3 Blandat boende ersätts av betoning på bostadsrätter

Bostaden bör inte vara vilken handelsvara som helst. Bostaden är en social rättighet för var och en. Självklart för många, men inte för alla. Den borgerliga regeringen har en politik för marknadshyror, utförsäljning av hyresrätter och nedskärningar i samhällets stöd till byggande. Hyresrätten ifrågasätts även genom att subventioner för byggande av hyresrätter tas bort och genom en uttalat kritisk inställning till allmännyttiga bostadsföretag som ÖBO.

Men en sådan politik ökar klyftorna och bostadsmarknad blir mer segregerad. Dessutom blir det svårt för kommunen att påverka utvecklingen positivt när marknaden ska få råda fritt.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet i Örebro arbetade under föra mandatperioden med följande mål: ”En tät blandning av bostadstyper och upplåtelseformer ska eftersträvas i detaljplaneringen av ny bebyggelse, nya stadsdelar och områden.” Socialdemokraterna och vänsterpartiet vill bygga fler hyresrätter i områden där det saknas och vi vill kunna skapa bostadsrätter, radhus och villor i områden där det finns mycket hyresrätter.

Systemskiftet på riksplanet påverkar negativt hur vi kan bygga ett mer jämlikt Örebro. Men även i Örebropolitiken märks systemskiftet. Det finns en motvilja mot att släppa fram kompletteringsbebyggelse i områden med ensidig sammansättning och man är otydlig när det gäller inslag av hyresrätter i nya områden.

4.4 Stora privata vårdbolag går före personalinflytande och öppenhet

Den förra majoriteten i Örebro kommun startade bygget av ett nytt demensboende med 80 platser och beslutade att det skulle drivas som en intraprenad, där den kommunala personalen får ett ökat inflytande och ökade möjligheter att utveckla verksamheten. Ett av högerkoalitionens första beslut var att stoppa detta och istället lägga ut driften på entreprenad. När frågan ställs på sin spets väljer högerkoalitionen hellre att lägga ut vård och omsorg om de äldre på marknaden än att använda den intraprenad-form som alla partier i stor enighet ställt sig bakom och som ska ge ökade möjligheter för kommunal personal att ta större ansvar och utveckla verksamheten.

För ett så stort demensboende som detta är det i realiteten bara ett fåtal stora vårdbolag som har möjlighet att lägga anbud, ett problem som även somliga i den nya kommunledningen beklagat. Tre eller fyra av de största aktörerna inom privatvården kommer att kunna bli aktuella och fram till 2013 kommer därför Örebros största demensboende att drivas utan den insyn från allmänheten som är garanterad i kommunal verksamhet och utan möjlighet för engagerad kommunal personal att utveckla kvalitet, inflytande och vårdidé. Istället får ett stort vårdbolag möjlighet att tjäna mer pengar på en av de mest känsliga grupperna som finns inom kommunens verksamhet: äldre med svår demens.

5. Breda lösningar för Örebro bästa!

Vi har i denna rapport visat exempel på de två saker den nya högerkoalitionen ägnat sin huvudsakliga kraft åt under sina första hundra dagar: att sätta stopp för en rad projekt som är viktiga för Örebro utveckling och att inleda systemskiftet. Fler exempel finns.

Socialdemokraterna och vänsterpartiet har varit kritiska mot detta, och vi kommer att fortsätta granska, kritisera och presentera egna alternativa förslag. Men vi är samtidigt beredda att, när som helst, delta i breda diskussioner om viktiga frågor för Örebro framtid. Tyvärr har denna typ av breda diskussioner nästan helt försvunnit från dagordningarna i kommunen. Många av de projekt som avbrutits har varit exempel på breda överenskommelser som samlat nästan samtliga partier. De förslag som inleder systemskiftet har å andra sidan aldrig diskuterats i några gemensamma möten eller beslutsförsamlingar. Våra två partier representerar en betydande del av örebroarna, och det är rimligt att de politiska diskussionerna i Örebro sker offentligt och att såväl oppositionspartier som allmänhet kan delta i dessa.

Kompromissviljan har hittills varit nästan obefintlig men det finns viktiga frågor som borde diskuteras bredare. Miljöfrågorna förutsätter långsiktiga överenskommelser, att hitta alternativa sätt att utveckla elevinflytandet på gymnasierna (efter att regeringen förbjuder lokala styrelser med elevmajoritet) kräver öppenhet och bredare överenskommelser och att stärka Örebro plats i mälardalen blir svårt om inte kommunledningen är intresserad av oppositionens synpunkter. Vi hoppas att den nya majoriteten, trots allt, är intresserade av långsiktiga lösningar som inbegriper fler än majoritetens ledande politiker.

Socialdemokraterna och vänsterpartiet kommer att fortsätta driva en aktiv och konstruktiv oppositionspolitik, med förslag som är möjliga att genomföra. Vi kommer att fortsätta ta initiativ och vi är övertygade om att många av dessa egentligen kan samla många fler än våra två partier; att flera av partierna inom högerkoalitionen skulle kunna ställa sig bakom de idéer vi fört fram och fortsätter föra fram.

Redan dessa första hundra dagar med högerkoalitionen visar att det gör stor skillnad vem som leder Örebro kommun. Högerkoalitionen politik leder till stagnation, ökade klyftor och orättvisor. Därför kommer socialdemokraterna och vänsterpartiet att fortsätta jobba för att Örebro växer och utvecklas. Ett Örebro där människor tillsammans skapar förutsättningar för en hållbar tillväxt och rättvisa. Vi kommer att arbeta för minskade klyftor och för ett tryggare Örebro. Vi vill att vår stad ska gå före och vara en miljövänlig plats att leva och verka på. Vi vill skapa ett Örebro för alla.

Förhoppningsvis är de första hundra dagarna med högerkoalitionen inte representativa för kommande år. Förhoppningsvis kommer kommunens nya ledning framöver att visa en större öppenhet, ett tydligare ledarskap och en större vilja till breda lösningar. Hur som helst är vi beredda att leda kommunen på ett helt annat sätt, senast efter valet 2010. På en rad områden behöver Örebro breda lösningar för att den positiva utvecklingen ska fortsätta. Örebro behöver inte vare sig systemskifte eller stoppolitik.

För socialdemokrater och vänsterpartister i Kommunfullmäktige, nämnder och styrelser

Lena Baastad
kommunalråd (s)

Jonas Karlsson
kommunalråd (s)

Carina Dahl
kommunalråd (s)

Murad Artin
kommunalråd (v)

Ett urval av de förslag som socialdemokraterna och vänsterpartiet presenterat efter valet i september 2006:

Gemensamma förslag från socialdemokraterna och vänsterpartiet i Kommunfullmäktige (motioner):

- Fritids- och Idrottspolitiskt program
- Stimulera nyföretagande och utvecklingen av små och medelstora företag
- Hemservice för alla över 80
- 110 nya trygghetsboenden för äldre
- Läxhjälp i alla grundskolor
- Utjämna osakliga löneskillnader
- Skapa framtidsberedningar
- Utveckla handelsstaden Örebro
- Ungdomars medverkan i ett ungdomspolitiskt program

Förslag från socialdemokraterna i Kommunfullmäktige (motioner):

- Inrätta ett Barnahus i Örebro
- 500 nya villatomter på fyra år
- Ett nytt stadsbibliotek i Örebro
- Förslag om en renare innerstad
- Parkbänkar på Engelbrektsgatan
- Skapa en "Hälsans Stig"
- Ökat fastighets- och vägunderhåll
- Fullmäktiges handlingar på www.orebro.se
- Stoppa nedskräpning i innerstaden

Förslag från vänsterpartiet i Kommunfullmäktige (motioner):

- Om lekplatser och förskolornas utemiljö
- Bort med mopederna från gång- och cykelbanor
- Minska arbetslösheten bland ungdomar och diskriminerade grupper
- Ökat stöd till utsatta kvinnor
- Ökat stöd till utsatta barn
- Ökat stöd till utsatta ungdomar
- Satsning på vuxenutbildning o stadsdelsutveckling
- Offensiv lönepolitik för ökad jämställdhet

Mer om socialdemokraternas förslag och politik finns på www.ettorebroforalla.se

Mer om vänsterpartiets förslag och politik finns på www2.vansterpartiet.se/orebro